

► Verslag

13 september 2017

Begeleidingscommissie - Vergadering van 13 september 2017

Aanwezige leden:

- Peter VERMEULEN, Kabinet JAMBON
- Jurgen CALLAERTS, Kabinet JAMBON
- Jérôme GLORIE, AD Civiele Veiligheid
- Vran SRAN, AD Civiele Veiligheid
- Willy VANDERSTRAETEN, KCCE
- Thierry LEBACQ, federale diensten van de Gouverneur van Henegouwen
- John ROBERT, Union des Villes et Communes de Wallonie (UVCW)
- Kris VERSAEN, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)
- Marc CEYSSENS, Brandweervereniging Vlaanderen (BVV)
- Quentin GREGOIRE, Fédération royale des corps de sapeurs-pompiers de Belgique (FRCSPB)
- Filiep DEKIERE, Vereniging der Beroepsbrandweerlieden van België (BEPROBEL)
- Wim VAN ZELE, Raad van Zonecommandanten van Vlaanderen (ZOCO)
- Philippe FILLEUL, Commission des commandants de zone francophones et germanophone (COZO)
- Geert OLLIVIER, Vereniging Vlaamse Brandweervrijwilligers (VVB)
- Johan IDE, Vlaams Gewest

1. Voorstelling van de resultaten van de WG "Meerkost"

Tijdens de vergadering van 13 september worden de resultaten voorgesteld van de werkgroep "Meerkost" voor het gedeelte "harmonisatie van het statuut".

De voorzitter van de WG stelt de resultaten voor. De slides zullen na de vergadering naar de commissieleden gestuurd worden.¹

2. Bespreking

Naar aanleiding van de presentatie kan elk lid zijn/haar reacties geven tijdens een rondvraag. Wanneer tijdens de bespreking naar de slides verwezen wordt, wordt de desbetreffende pagina tussen haakjes weergegeven bij de onderstaande commentaar.

¹ De slides werden op 13/09/2017 op het einde van de dag doorgemailed.

De vertegenwoordiger van de ZOCO:

- Het is inderdaad zo dat 80% van de kosten van de zone personeelskosten zijn wanneer de zone hoofdzakelijk bestaat uit beroepsbrandweerlieden, maar dat is niet zo in het geval van een zone die voornamelijk samengesteld is uit vrijwilligers.
- De overhead moet nog berekend worden. De autonomisering van de zone impliceert immers een meerkost.
- Zijn zone heeft 2,5 miljoen euro verloren ten opzichte van de forfaitaire bijdragen vóór de hervorming. Voor Antwerpen zou het blijkbaar gaan om bijna 3 miljoen euro. Hij vraagt zich af hoe dat mogelijk is, terwijl de kost dezelfde gebleven is.

De voorzitter van de WG zegt beide systemen niet te vergelijken zijn. Voor de hervorming werkte men met forfaitaire bijdragen en aandelen per gewestelijke groep; nu werkt men met gemeentelijke dotaties per zone. De voorzitter van de WG kan alleen vaststellen dat de mate van solidarisering tussen de gemeenten in een zone veel groter is dan vroeger en dat centrumsteden bij gelijk beleid ipso facto beter af zijn dan vroeger. Tot zover de discussie voor wat betreft het absoluut aandeel per gemeente. Wat de meerkost betreft kan vastgesteld worden dat de zone nog over een bepaalde marge beschikt, namelijk het bedrag boven de zwarte lijn op de slides 16 tot 18.

De voorzitter van de commissie vraagt zich af of dit verlies niet geregeld zou moeten worden via de interzonale facturatie of een SLA tussen zones. Hij geeft het voorbeeld van de samenwerking tussen de zones Rand en Antwerpen voor het gebruik van de tankwagens. Hieromtrent is een uitgebreidere bespreking nodig.

De vertegenwoordiger van de VVSG:

- Kan, naar aanleiding van de berekening van de andere meerkost van de hervorming, blijken dat de federale dotaties de kosten van de zones niet langer dekken?

De voorzitter van de WG antwoordt dat de volgende elementen maken dat dat risico klein zou moeten zijn:

1° De zones hebben vanaf 2015 kredieten gekregen voor de eindloopbaanmaatregelen, terwijl het verlof voorafgaand aan het pensioen (VVP) reeds vóór de hervorming bestond. Werd het VVP gemakkelijker toegekend na de hervorming? Werden de personen die het VVP opnamen, daadwerkelijk vervangen? Volgens de Inspectie van Financiën werd de kost van de eindloopbaanmaatregelen overschat om de voormelde redenen. De zones hebben de voor die maatregelen ontvangen kredieten dus kunnen opsparen.

2° Sommige kosten zijn gedekt door meerdere dotaties. Zo zijn de kosten i.v.m. de operationele werking reeds gedekt door de kredieten voor de harmonisatie van het statuut wat de bevorderingen als korporaal betreft en de kosten die voortvloeien uit de uitruk met 6 door de basisdotatie.

3° Het bedrag van de federale dotaties is sterk gestegen in 2016 en 2017.

- Hoe kunnen de regionale verschillen verklaard worden (slide 19)?

Volgens de voorzitter van de WG heeft het politieke element hierin zeker meegespeeld. De vertegenwoordigster van de ADCV zegt dat de wedden van de brandweerlieden vóór de hervorming hoger waren in Wallonië dan in Vlaanderen. De voorzitter van de commissie zegt ook dat niet alle gemeenten de in 2013-2014 gevraagde gegevens bezorgd hebben bij de voorbereiding van de hervorming.

Op de vraag welk gevolg hieraan gegeven moet worden, antwoordt de voorzitter van de WG dat voor een aanpassing van de federale dotaties een wijziging vereist is van de koninklijke besluiten waarover in de Ministerraad beraadslaagd wordt.

- Is dat mogelijk vóór het einde van de legislatuur?

De voorzitter van de WG antwoordt dat dit besproken zal moeten worden met de andere kabinetten.

De vertegenwoordiger van Bepobel:

- Hij vestigt de aandacht op het feit dat de studie van Belfius van 2016 fouten bevat. De uit deze studie overgenomen informatie zou dus gecorrigeerd moeten worden op basis van de studie van 2017 (slide 5).

De voorzitter van de WG antwoordt dat deze correcties zullen gebeuren, maar dat de verhouding tussen de personeels-, werkings- en investeringskosten niet veel gewijzigd zou mogen worden. Brandweezorg is dienstverlening. Hoewel het kapitaalsintensiever is dan bij de politie, kan vastgesteld worden dat ook bij de politiezones de verhouding sterk overheld richting de personeelskost.

De vertegenwoordiger van de Waalse gouverneurs:

- De meerkost betreffende het administratief personeel zal berekend worden na de meerkost verbonden aan de eindloopbaanmaatregelen. Er werden in realiteit immers zeer weinig personen overgedragen van de gemeenten naar de zones.

De voorzitter van de WG zegt dat deze meerkost daadwerkelijk berekend zal worden in een derde fase. Een optie bestaat erin zich te baseren op een ideaal administratief kader. De meerkost zal voortvloeien uit het verschil tussen dit ideale kader en het gemeentepersoneel dat voor de brandweerdienst werkte. Het probleem is dat de bepaling van het ideale kader een beslissing is die toebehoort aan elke zone.

- Zullen de resultaten van de WG meegedeeld worden aan de gouverneurs?

De voorzitter van de WG zegt dat het vooreerst zijn wettelijke plicht is om de resultaten voor te leggen aan de begeleidingscommissie. Hij kan de resultaten, indien gevraagd, voorleggen tijdens een vergadering van de Conferentie van Gouverneurs. Hij mag deze resultaten zeker voorleggen aan de NL en FR raden van zonecommandanten.

De vertegenwoordiger van de COZO:

- Het wetsartikel betreffende de verhouding 50/50² spreekt van 31/12/2007, terwijl de hier voorgestelde resultaten betrekking hebben op het jaar 2015 en volgende. Quid?

Er wordt geantwoord dat de datum van 31/12/2007 gehanteerd wordt om het vertrekpunt voor de vergelijking te bepalen. Anders gesteld: welke kosten acht de Koning toewijsbaar om de verhouding 50/50 te berekenen? Het tweede vergelijkingsselement, namelijk de reële kosten van de hulpverleningszones, evolueert per definitie vanaf 01/01/2015, begindatum van de integratie van de brandweerdiensten in de zones. Er moet evenwel aangehaald worden dat de federale Staat vanaf 2010 begonnen is met de financiering van de hervorming door de toekenning van dotaties eerst aan de OPZ, later vanaf 2012 aan de prezones.

- De meerkostberekening start van het principe dat alle personeesleden per 1/1/2015 overstapten naar het nieuwe statuut. In zijn zone zijn er nochtans veel brandweermannen die

² Het gaat om artikel 67, tweede lid, van de wet van 15/05/2007 betreffende de civiele veiligheid.

in het oude statuut zijn gebleven en een eventuele overstap laten hangen van hun toekomstige carrière. Geeft dit geen scheeftrekking van de conclusie?

De voorzitter van de WG stelt dat er in dat geval eigenlijk geen meerkost is. Als de brandweerman opteert om zijn huidig statuut te blijven behouden, geniet hij waarschijnlijk betere voorwaarden in zijn oude statuut dan in zijn nieuwe. Aldus is de impact op de meerkost nul.

De vertegenwoordiger van de FRCSPB:

- Sinds de hervorming genieten de vrijwilligers een soepeler communicatiesysteem om hun beschikbaarheid door te geven. Er zijn dus meer vrijwilligers nodig om een minimale aanwezigheid, indien nodig, te garanderen. Zo vereist de uitwerking van de snelste adequate hulp (SAH) eveneens meer brandweerlieden.

De vertegenwoordiger van de UVCW:

- De inwerkingtreding van de SAH vanaf januari 2018 zal een impact hebben op de aanwervingen en de opleidingen. Er moet eveneens rekening gehouden worden met de impact van de hervorming van de civiele bescherming en van de dringende medische hulpverlening op de zones. De huidige voorstelling is het resultaat van een eerste oefening van de berekening van de meerkost, maar de resultaten zullen bijgewerkt moeten worden naar gelang van de voormelde impact. Er kan geconcludeerd worden dat de gemeenten niet meer inspanningen hebben moeten leveren, maar we moeten waakzaam blijven en de cijfers blijven analyseren.
- Wat de tabel van slide 19 betreft, is het normaal dat de federale dotatie de meerkost overstijgt, want de hervorming strekt er ook toe de dienst te verbeteren.

De voorzitter van de commissie wenst een verkeerde indruk die op het terrein leeft, recht te zetten, namelijk dat de Minister vanaf 2018 nieuwe regels zou willen opleggen. Hij herhaalt dat het principe van de SAH vastgelegd werd in de wet³ en dat de eerste desbetreffende omzendbrief dateert van 9 augustus 2007. Vervolgens werd het principe uitgewerkt in het koninklijk besluit van 10 november 2012 en uiteengezet in de omzendbrief van 3 juni 2013. Hij betreurt het dat niet alle zones een meerjarenbeleidsplan hebben 3 jaar na het begin van de hervorming. Hij voegt eraan toe dat, in het kader van de hervorming van de CB, berekend werd dat de opdrachten van kolom 1, die momenteel uitgevoerd worden door de CB, goed zijn voor 2,83% van de interventies van de CB en dat zij 600.000€ kosten voor de CB.

De voorzitter van de WG zegt dat, in het kader van deze oefening, enkel rekening gehouden werd met de kosten betreffende de brandweerdiensten en niet met de andere kosten van de civiele veiligheid, zoals die van de CB of die van de centra 112.

De voorzitter van de commissie herhaalt dat de verhouding 50/50 geen doelstelling op zich is. De in de wet vastgelegde verplichting betreft de co-financiering van de brandweerdiensten door de gemeenten en de federale Staat en deze verplichting wordt uitgevoerd door de regering. Hij preciseert dat de federale dotaties aan de zones een uitzondering vormen in de begroting van de federale Staat, omdat zij ontsnappen aan de nodige besparing op de andere staatsuitgaven. Hij geeft bovendien aan dat de meerkost verbonden aan de harmonisatie van het statuut de grootste post van de meerkost van de hervorming vormt en dat de zones, op het vlak van het statuut, bijna geen bewegingsmarge hebben.

³ Artikel 6 van de wet van 15/05/2007 betreffende de civiele veiligheid.

De vergadering wordt afgesloten met de volgende vaststelling van de vertegenwoordiger van de UVCW: het voornaamste is dat de budgettaire neutraliteit van de gemeenten gewaarborgd blijft.

De **volgende vergadering van de commissie** zal plaatsvinden op **woensdag 4 oktober 2017 om 10u00**.